

LITORAL

A la dècada de 1870 van aparèixer entre la Barceloneta i el Besòs els nuclis de barraques del **Somor-rostro** i Pequin, tot i que ja hi havia barraques de pescadors anteriorment. Es van construir en terrenys públics, propietat de l'Estat, entre les indústries, el ferrocarril i el mar. L'arribada de mà d'obra per a l'Exposició Universal de 1888 va contribuir a explicar l'expansió de l'habitatge precari a les platges. A la dècada de 1920 ja hi havia quatre nuclis consolidats amb un centenar de barraques en cadascun: **Somor-rostro**, Bogatell, Mar Bella i Pequin. També s'havia format el nucli de **Rere Cementiri**, al Poblenou, i el **Camp de la Bota** va créixer a partir del 1925. La població d'aquests assentaments procedia majoritàriament del País Valencià, Múrcia, Aragó i Andalusia.

L'àrea barraquista del litoral va experimentar un gran creixement a la postguerra i va assolir la màxima expansió a mitjan anys cinquanta. Els habitatges eren molt variats, des de construccions fetes amb fusta i materials trobats a la platja fins a casetes d'obra. No hi havia aigua corrent ni cap mena de servei. Amb els carrerons estrets i les aigües residuals que desembocaven al mar, les infeccions eren freqüents i sovint les temporals destruïen les barraques.

Davant la desatenció de les autoritats de la dictadura, l'Església, sovint des del paternalisme, hi feia tasques assistencials. Sota el seu paraigua, diverses obres socials van actuar als nuclis barraquistes fins que ja als anys seixanta les iniciatives es van diversificar i van aparèixer els assistents socials.

La prolongació del passeig Marítim entre el 1957 i el 1964 i la transformació de la façana litoral per als Jocs Olímpics del 1992 van eliminar les barraques d'aquest sector, on va aparèixer un paisatge radicalment diferent, des de la Vila Olímpica fins al Fòrum.

Vista aèria del Somorrostro, c. 1950 / ANC. Fons TAF

Vista aèria actual, 2011 / Jordi Todó, Tavisca

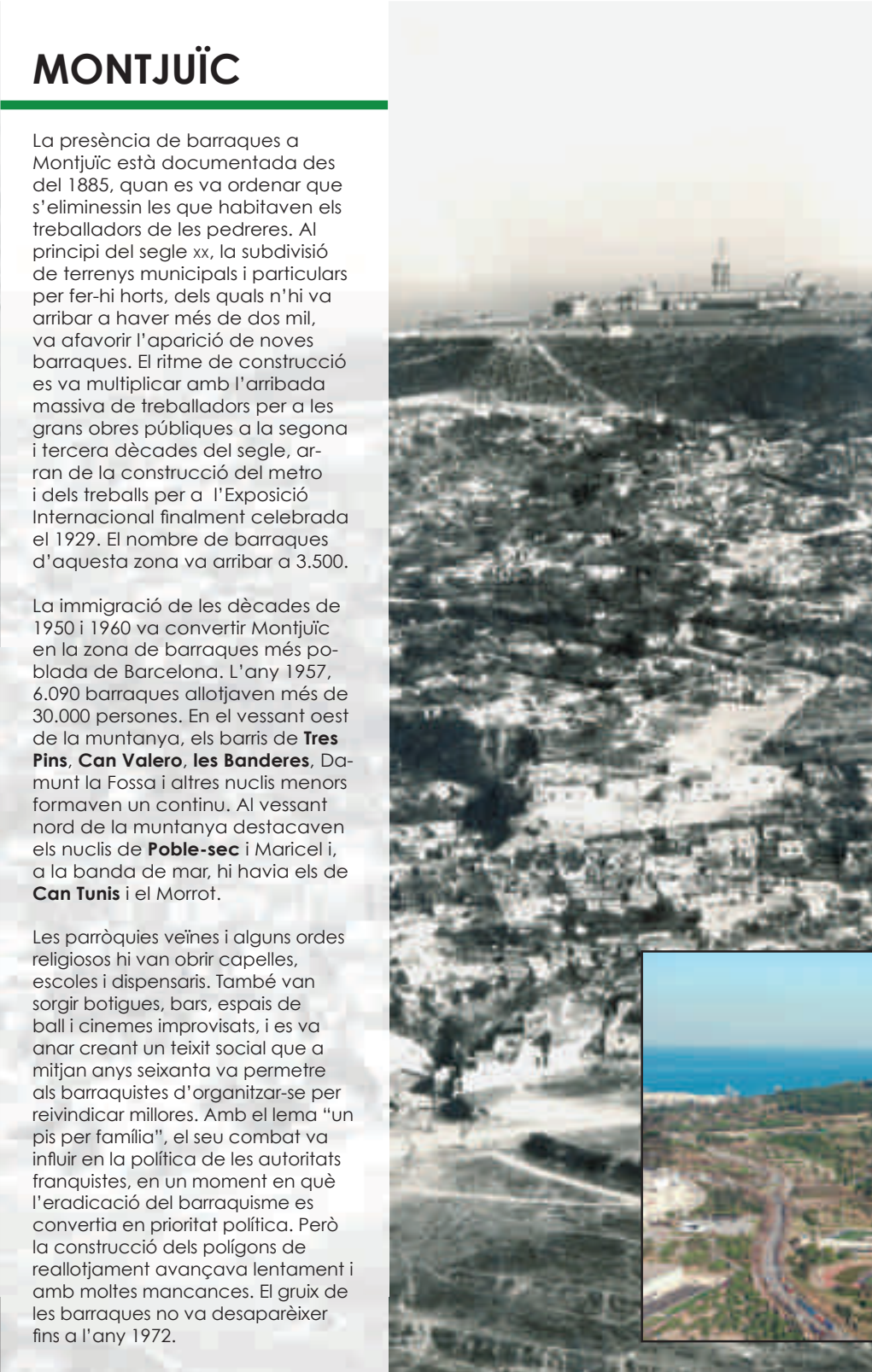
MONTJUÏC

La presència de barraques a Montjuïc està documentada des del 1885, quan es va ordenar que s'eliminessin les que habitaven els treballadors de les pedreres. Al principi del segle xx, la subdivisió de terrenys municipals i particulars per fer-hi horts, dels quals n'hi va arribar a haver més de dos mil, va afavorir l'aparició de noves barraques. El ritme de construcció es va multiplicar amb l'arribada massiva de treballadors per a les grans obres públiques a la segona i tercera dècades del segle, arran de la construcció del metro i dels treballs per a l'Exposició Internacional finalment celebrada el 1929. El nombre de barraques d'aquesta zona va arribar a 3.500.

La immigració de les dècades de 1950 i 1960 va convertir Montjuïc en la zona de barraques més poblada de Barcelona. L'any 1957, 6.090 barraques allotjaven més de 30.000 persones. En el vessant oest de la muntanya, els barris de **Tres Pins**, **Can Valero**, **les Banderes**, **Damunt la Fossa** i altres nuclis menors formaven un continu. Al vessant nord de la muntanya destacaven els nuclis de **Poble-sec** i **Maricel**, a la banda de mar, hi havia els de **Can Tunis** i el **Morrot**.

Les parròquies veïnes i alguns ordes religiosos hi van obrir capelles, escoles i dispensaris. També van sorgir botigues, bars, espais de ball i cinemes improvisats, i es va anar creant un teixit social que a mitjan anys seixanta va permetre als barraquistes d'organitzar-se per reivindicar millores. Amb el lema "un pis per família", el seu combat va influir en la política de les autoritats franquistes, en un moment en què l'eradicació del barriquisme es convertia en prioritat política. Però la construcció dels polígons de reallotjament avançava lentament i amb moltes mancances. El gruix de les barraques no va desaparèixer fins a l'any 1972.

Vista aèria de Montjuïc, 1969 / Arxiu Huertas

Vista aèria actual, 2011 / Jordi Todó, Tavisca

EL BARRAQUISME A LA BARCELONA DEL SEGLE XX

El barriquisme de Barcelona va ser un fenomen urbà, que va néixer al final del segle XIX i va perdurar fins a la darreria del segle XX. En un període de ràpid creixement de Barcelona, els mecanismes típics d'allotjament dels més desfavorits des de l'inici de la industrialització, com la divisió dels pisos, les habitacions rellogades i les pensions, es revelaven insuficients per compensar la manca d'habitatge, en una ciutat on era més difícil trobar allotjament que feina.

El 1922, amb un cens oficial de 6.000 barraques, el barriquisme ja conformava una ciutat informal dispersa, amb nuclis com el Somorrostro, Pequin i el Camp de la Bota, al litoral, i Tres Pins i Can Valero, a Montjuïc, a més d'una corona d'àrees menors als turons i al peu de Collserola. Les barraques també se situaven en espais intersticials dins el teixit formal de la ciutat, tant en algunes illes als dos extrems de l'Eixample, com en zones de contacte entre Sants i les Corts i l'Hospitalet.

Després de la Guerra Civil, els nuclis de barraques existents van reprendre l'expansió i en van aparèixer de nous, a causa de l'arribada d'immigrants, tant per raons econòmiques com polítiques, a una ciutat on la crònica manca d'habitatge s'havia agreujat per l'efecte dels bombardejos i de la crisi econòmica i social. El 1949 es va crear el Servei de Repressió del Barriquisme, que, entre altres mesures, s'encarregava de retornar els nouvinguts als llocs d'origen: la ciutat oficial reprenia el barriquisme però alhora el tolerava, sobretot quan el creixement econòmic reprenia i necessitava mà d'obra.

A mitjan dècada de 1950 Barcelona va començar a reactivar-se i uns anys després el barriquisme va arribar al punt màxim amb uns 20.000 barraques que aixoplugaven entre 70.000 i 100.000 persones, prop d'un 7% de la població de la ciutat al final de la dècada. Les barraques van esdevenir així un estoc d'habitatge informal, un capital urbà creat pels mateixos habitants, que es va revelar imprescindible per allotjar un nombre important de persones que havien vingut a treballar en la indústria i els serveis.

Els barris de barraques estaven en zones sovint no edificables i, per tant, al marge de la planificació. A la precarietat constructiva s'afegia la manca de clavegueram, d'aigua i d'electricitat. El dèficit de serveis assistencials va ser pal·liat d'entrada per l'acció social de les parròquies dels barris propers, amb pastorals de recristianització, i després amb les activitats d'ordes religiosos dedicats a l'ensenyament. A final de la dècada de 1960 es va desenvolupar l'acció comunitària dels assistents socials de Càritas i del Patronat Municipal de l'Habitatge, responsable de la solució del barriquisme. Progressivament, però, els habitants dels nuclis barraquistes van crear les seves pròpies xarxes de solidaritat veïnal i van aconseguir millores transitòries amb actuacions directes i reivindicatives davant les autoritats.

Diverses intervencions de remodelació urbanística van portar a la supressió dels primers nuclis, i les situacions d'emergència, com ara inundacions i esllavissades, van forçar el trasllat dels damnificats a allotjaments provisionals com l'Estadi i el pavelló de Bèlgica, a Montjuïc.

Gradualment, l'aparició d'un mercat de l'habitatge més àgil i l'inici de les polítiques d'habitatge social van impulsar l'eradicació dels barris de barraques. Amb el Pla d'urgència social de l'any 1958 va arrencar la construcció dels grans polígons d'habitatge de promoció pública a la perifèria urbana del municipi i en altres poblacions de la metròpoli.

Les associacions de veïns dels nuclis de barraques més organitzats i amb més dinàmica reivindicativa van proposar solucions alternatives per construir pisos al mateix lloc de les barraques, però només en alguns casos, com el del Carmel, van assolir l'objectiu. Aquest lluita col·lectiva va crear vincles organitzatius que es van mantenir en els nous polígons de reallotjament, on sovint els equipaments més bàsics es trobaven pendants de construir.

L'eradicació del barriquisme no es va completar fins als anys de la Transició i dels primers ajuntaments democràtics. El 1974 es van comptabilitzar oficialment unes 1.460 barraques i el 1980 es va crear la Comissió Gestora per a l'Eradicació del Barriquisme, amb plantejaments més socials, especialment necessaris en els casos de nuclis barraquistes on la població que els havia habitat durant molt de temps havia estat substituïda per famílies en una situació molt més precària, en alguns casos d'ètnia gitana. En el cens del 1982 encara figuraven 1.108 barraques. Finalment, amb les operacions urbanístiques impulsades en els anys previs als Jocs Olímpics del 1992, es van eliminar els darrers nuclis de barraques del terme municipal de Barcelona.

MUHA

Ajuntament de Barcelona

bcn.cat/
museuhistoria
facebook.com/barcelonacultura
twitter.com/bencultura

Museu d'Història de Barcelona
Plaça del Rei, s/n
08002 Barcelona
Informació i reserves:
Tel. 93 256 21 22
reservesmuhba@bcn.cat

GUIES D'HISTÒRIA URBANA DEL MUHA:

1. BARCINO/BCN
2. GAUDÍ/BCN
3. DIAGONAL/BCN
4. PARCS/BCN
5. GÒTIC/BCN
6. AIGUA/BCN
7. BARRAQUES/BCN
8. DEFENSA 1936-39/BCN
9. ORIENT/BCN
10. SEAT 1950-65/BCN
11. POBLENOU/BCN
12. TEATRES/BCN
13. COOPERATIVES 1842-1939/BCN

©MUHA 2012

2a edició: juliol de 2012, revisada

AUTORIA:

Alonso Carnicer, Sara Grimal i Mercè Tatjer, amb la col·laboració del Grup d'estudis Pas a Pas

FOTOGRAFIA:

AFB (Arxiu Fotogràfic de Barcelona), AHPN (Arxiu Històric del Poblenou), Arxiu Huertas, AMCB (Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona), Arxiu MhIC (Museu d'Història de la Immigració de Catalunya), ANC (Arxiu Nacional de Catalunya, fons TAF), APMH (Arxiu del Patronat Municipal de l'Habitatge), Col·lecció Custòdia Moreno, Col·lecció Paco González, Col·lecció Xavier Vallory March, ICC (Institut Cartogràfic de Catalunya), Tavisca. *Fotògrafs:* Josep Parer, Tomàs Riva, Jordi Todó, Mariano Velasco

COORDINACIÓ I DOCUMENTACIÓ: Elisenda Curia

IDEACIÓ FORMAL I DISSENY: Montserrat Cucurella-Jorba

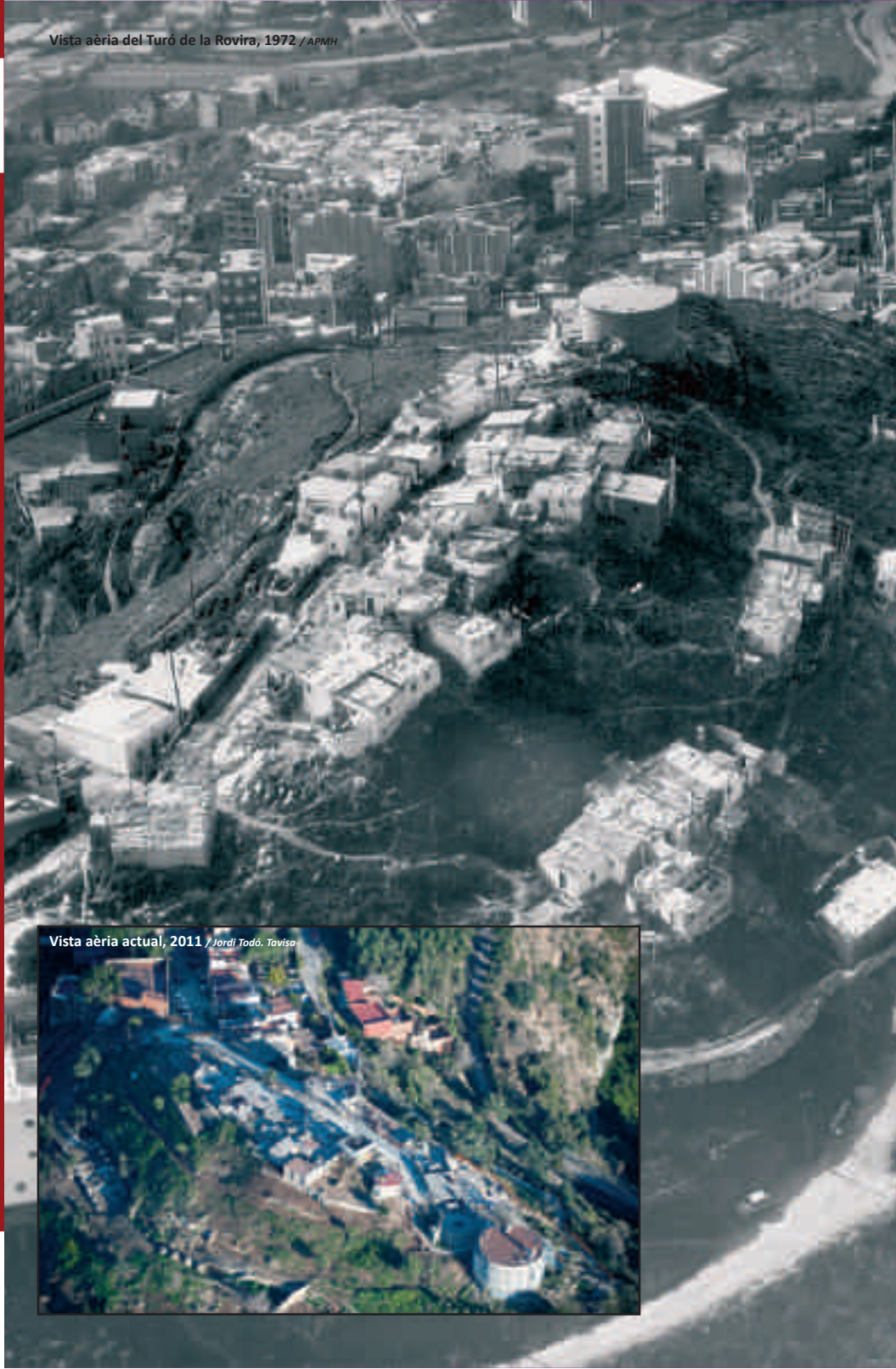
EL CARMEL TURÓ DE LA ROVIRA

Les barraques del Turó de la Rovira són un bon exemple de com s'estenia la ciutat informal. Als anys quaranta del segle xx, centenars de persones van aprofitar les antigues estructures de la bateria antiaèria, al cim del turó, per construir-hi les barraques **dels Canons**. Al voltant també van sorgir els nuclis de **Raimon Casellas** i **Francesc Alegre**: el conjunt arribava, als anys seixanta, a uns 3.000 habitants. A la zona també hi va haver nuclis de barraques al peu dels turons del Coll i del Carmel, juntament amb diverses formes d'autoconstrucció, típiques de tota l'àrea dels Tres Turons.

Les barraques es van adaptar al relleu del terreny, marcat pel fort pendent i l'exploració de les pedreres de Can Baró. Tant les barraques, construïdes inicialment amb pedres i cobertes de cartró-cuir, com els carers es van millorar amb els anys fins a constituir nuclis cohesionats. Els vestigis de les edificacions i del paviment de les barraques, que ara formen part del conjunt patrimonial del Museu d'Història de Barcelona al Turó de la Rovira, mostren l'enginy i la capacitat d'adaptació dels qui hi van viure.

Els barraquistes van estar molts anys sense camins d'accés ni serveis de cap mena. El Centre Social del Carmel, que es va convertir en associació de veïns el 1972, va protagonitzar una intensa lluita reivindicativa fins a aconseguir la resposta de les institucions. El relatiu aïllament va fer que aquests nuclis fossin dels últims que van quedar a la ciutat. Els seus pobladors van reclamar la construcció de pisos a la mateixa zona, i ho van aconseguir l'any 1984, en un dels pocs exemples d'aquestes característiques que hi va haver a Barcelona. L'enderroc de les últimes barraques va arribar l'any 1990 i va simbolitzar la fi del barriquisme a Barcelona.

Vista aèria del Turó de la Rovira, 1972 / APMH

Vista aèria actual, 2011 / Jordi Todó, Tavisca

Vista aèria de la Perona, c. 1970 / APMH

Vista aèria actual, 2011 / Jordi Todó, Tavisca

ALTRES NUCLIS

A banda de les zones de màxima concentració de barraques, al llarg del segle xx van aparèixer molts nuclis menors i de durada variable que van ocupar solars buits allà on la trama urbana estava inacabada, fins i tot en punts de l'Eixample, i també en zones perifèriques de les Corts, el Poblenou i al peu de la serra de Collserola.

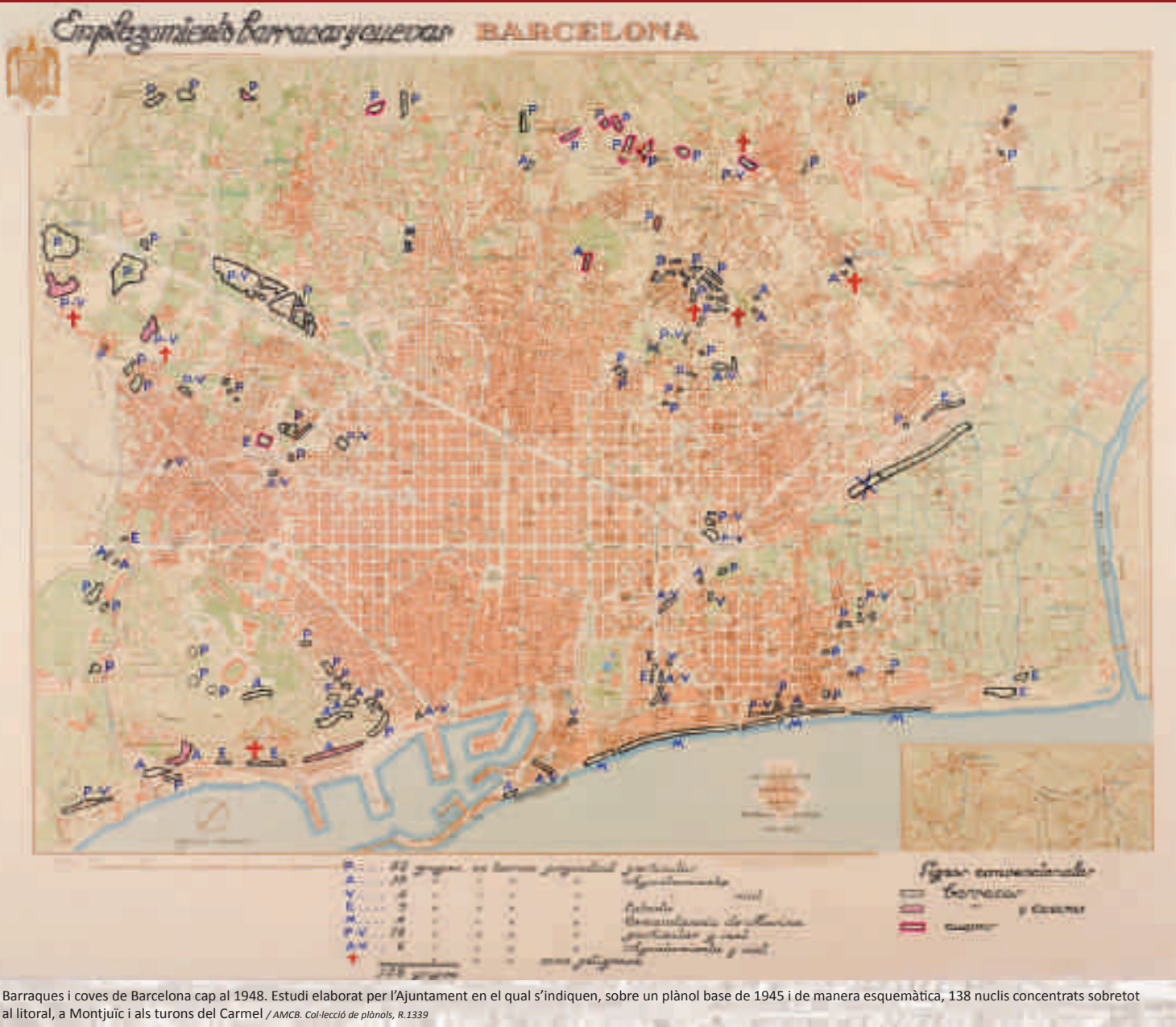
A mesura que l'expansió de la ciutat formal necessitava aquests espais, els seus habitants eren traslladats. Va ser el cas de les **barraques de la Diagonal**, enderrocades just abans de la celebració del Congrés Eucarístic del 1952, quan es va reurbanitzar la zona. Els seus habitants van ser reallotjats en blocs de poca qualitat construïts de manera molt ràpida, a Can Clos, les Cases del Governador i la Via Trajana. Altres nuclis van durar més temps, com les barraques de darrere **l'Hospital de Sant Pau**, enderrocades el 1974 per construir-hi la ronda del Guinardó.

En molts casos els nuclis de barraques van conviure durant anys amb zones que s'anaven urbanitzant. La **Perona** va néixer en una zona alladada, però va continuar creixent quan vora seu ja s'havia construït el barri de la Verneda. La coexistència va generar tensions, sobretot perquè, a mesura que les famílies de la Perona accedien als programes de reallotjament, les barraques eren ocupades de nou per famílies que es trobaven en una situació social molt més precària, la qual cosa va abocar aquell nucli a una marginalitat creixent fins que el 1989 es va completar el trasllat dels veïns.

El nucli de **Santa Engràcia**, a Nou Barris, va ser un exemple d'estreta coexistència, durant gairebé vint anys, de les barraques amb els blocs de pisos que les envoltaven. Els veïns van tenir en aquest cas un paper actiu per afavorir el reallotjament dels barraquistes. Una desena de nuclis van persistir en diversos punts de la ciutat fins als anys vuitanta.

BARRAQUES/BCN

La presència i la distribució dels barris de barraques van variar molt al llarg del segle xx, amb l'aparició de nuclis que creixien i desapareixien per l'expansió de la ciutat, per exemple, dins la trama de l'Eixample, mentre que d'altres es van mantenir durant molts decennis. Una constant va ser la presència de zones de més concentració i més població al litoral i a Montjuïc. A partir de la dècada de 1940 es van consolidar nuclis nous i importants als turons del Carmel i a la Perona. Sobre el plànol de la Barcelona dels nostres dies es mostren alguns dels nuclis més destacats de la ciutat informal al llarg del segle.

LES BANDERES
Carrer del Foc / Passeig del Migdia

Bar de Cal Pagès, Montjuïc, c. 1966
Arxiu Huertas

Nucli sorgit al voltant d'una casa de menjars. Els ordes religiosos hi van promoure diversos equipaments, com un centre social on a la dècada de 1960 els barraquistes de Montjuïc publicaven la revista *La Voz de la Montaña*, per reclamar que cada família tingués accés a un pis. Al llarg dels anys seixanta i començament dels setanta van aconseguir ser real·lotjats en polígons d'habitatges a Barcelona, Badalona, Sant Boi i el Prat de Llobregat. Prop del cementiri hi havia altres nuclis de barraques. Al de Damunt la Fossa, penjat sobre el Fossar de la Pedrera, es van rodar escenes del film *Los Tarantos*, amb Carmen Amaya.

CAN VALERO
Passeig Olímpic, al lloc d'accés al Jardí Botànic

Entrada al nucli de Can Valero, 1967
Tomàs Riva (Fons MHC)

La zona de barraques més gran de Montjuïc tenia uns 8.000 habitants l'any 1957 i s'estenia entre l'estadi de Montjuïc, el castell i el cementiri, àrea actualment ocupada pel Jardí Botànic i diversos equipaments esportius. En un dels principals punts d'accés, prop de l'estadi, hi havia el bar Can Valero, que va donar nom a tot un conjunt de nuclis dispersos comunicats per camins on hi havia fonts públiques, botigues, bars i escoles. El barri de Can Valero existia des del principi del segle xx i va durar fins a l'any 1972. El bar va ser l'última construcció que es va enderrocar, l'any 1987.

TRES PINS
Carrer de Font i Quer/Jardins de Petra Kelly

Barraques Tres Pins, 1967
Tomàs Riva (Fons MHC)

Diversos grups de barraques es van anar establint prop de Tres Pins, una font i un lloc d'esbarjo amb molta tradició popular. A l'època de l'Exposició Internacional del 1929 un dels nuclis ja formava un conjunt molt dens, que a partir dels anys quaranta es va estendre fins al peu del castell de Montjuïc, amb tota una trama de carrers. Els religiosos hi van construir una escola, una església i un centre social. L'Ajuntament hi va edificar barracons per allotjar els veïns d'un altre nucli de Montjuïc, el de Maricel, enderrocat el 1964 per instal·lar-hi el parc d'atraccions.

JESÚS I MARIA, CAN TUNIS
Entrada del cementiri del Sud-oest/Ronda del Litoral

Habitants de Jesús i Maria, c. 1950
AMCB

Les barraques de Jesús i Maria o de la Muntanyeta es van construir a partir del 1925, quan l'expansió del port va desplaçar les antigues barraques de pescadors de Can Tunis. Als anys seixanta, 508 barraques hi allotjaven 588 famílies, en una zona afectada pel tractat de la futura ronda del Litoral. Els habitants van crear una cooperativa d'habitatge per poder edificar un barri nou a la mateixa zona, però les autoritats no els van donar suport i als anys setanta els van traslladar a polígons de Barcelona, Sant Boi i Sant Adrià de Besòs. A prop, al peu del penya-segat situat entre el far i el port, hi havia les barraques del Morrot.

POBLE-SEC
Banda de muntanya del passeig de l'Exposició i parc de la Primavera

Barraques de la Primavera, Poble-sec
AFB

Entre el port, el Poble-sec i el Teatre Grec es van establir nombrosos nuclis de barraques, coneguts com els Horts, perquè molts es van fer en terrenys agrícoles. L'any 1914 es va calcular que hi vivien unes 5.000 persones en un miler de barraques. Als anys seixanta hi havia almenys 500 barraques, moltes de les quals van perdurar fins a l'enderroc del nucli l'any 1972. Els seus habitants es van buscar un nou habitatge i també van ser real·lotjats en diferents polígons, sobretot al de la Mina. Als anys vuitanta encara quedaven uns barracons provisionals per als qui no tenien prou recursos per accedir a nous habitatges.

ELS CANONS
Final del carrer de Maria Labèrnia

Casament al nucli dels Canons, 1978
Col·lecció Petra González

Acabada la Guerra Civil, famílies sense casa es van instal·lar a les estructures abandonades de la bateria antiaèria del Turó de la Rovira, construïda per defensar la ciutat dels bombardejos de l'aviació feixista. Van fer barraques dins les dependències militars i al seu voltant. El nucli, anomenat *Los Cañones* pels seus veïns, va arribar a tenir prop de 110 barraques. L'allament feia complicada la vida diària dels 600 habitants, molt desatesos. Es conserven vestigis de les barraques (paviments i base dels murs), que s'han consolidat com a part del patrimoni de la ciutat.

RAIMON CASELLAS
Carretera del Carmel i grup d'habitatges de Raimon Casellas

Manifestació veïnal, 1976
Col·lecció Custodio Moreno

El nucli, situat en un revolt de la carretera del Carmel, tenia 135 barraques l'any 1972, i va ser un dels escenaris de la llarga lluita liderada per l'Associació de Veïns del Carmel per aconseguir els serveis bàsics i l'accés a pisos per a tots els barraquistes de la zona. Al final dels anys setanta una part dels habitants es va traslladar a diferents polígons, però la resta van continuar reivindicant la construcció de pisos al lloc que ocupaven les barraques. La demanda es va fer realitat l'any 1984 amb la inauguració del grup d'habitatges conegut com "els pisos verds".

BARRAQUES DE LA DIAGONAL I DE SANTA GEMMA
Avinguda Diagonal, plaça de Maria Cristina i carrer Capità Arenas

Barraques a la Diagonal, c. 1949
AMCB

Durant els anys quaranta del segle xx les barraques van ocupar el costat muntanya de la Diagonal, en solars i horts entre els actuals carrers del Capità Arenas, Manuel Girona i Numància. Hi havia unes 200 barraques i algunes coves; el nucli més dens era prop de l'església de Santa Gemma. L'any 1952, durant els preparatius del xxxv Congrés Eucarístic Internacional, es van enderrocar urgentment les barraques. Un total de 138 persones van ser traslladades a pisos inacabats al barri de Can Clos l'la resta, a les Cases del Governador, a Verdum, a habitatges de dimensions ínfimes.

FRANCESC ALEGRE
Final del carrer de Francesc Alegre i parc del Guinardó

Barraques de Francesc Alegre, 1981
APMH

Era el nucli més poblat de la zona del Turó de la Rovira, amb 300 barraques i 1.680 habitants l'any 1976. Les barraques de l'Hoyo estaven situades en el sot d'una antiga pedrera i les altres s'enfilaven gairebé fins al cim del turó, adaptant-se al seu accidentat relleu, a vegades a ran mateix del cingle de la pedrera. Va ser un dels últims nuclis de barraques enderrocats a Barcelona, al novembre de 1990. Encara es troben vestigis de barraques vora els camins i dins els parcs del Guinardó i dels Tres Turons.

BARRAQUES DE L'HOSPITAL DE ST. PAU
(dècada de 1920-1974)
Ronda del Guinardó / Carrer Cartagena

Vista aèria, c. 1970
APMH

Nucli compacte de barraques en un solar que coincideix amb l'actual ronda del Guinardó, darrere l'Hospital de Sant Pau. Des del principi del segle XX hi havia coves habitades. Als anys vint les barraques anaven formant un conjunt al voltant del Mas Casanovas, i el nucli va créixer en la postguerra. L'any 1971 s'indica l'existència de 255 barraques i dues fonts. El nucli va desaparèixer el 1974 per poder construir la ronda del Mig i els habitants van ser traslladats al barri de la Mina.

LA PERONA
Ronda de Sant Martí, entre el carrer Espronceda i la rambla de Prim

Carrer principal de la Perona, 1982
Mariano Velasco (APMH)

El barri es va formar en paral·lel a la via del tren, i el nom popular es deu a la visita que Eva Perón, esposa del president de l'Argentina, va fer a Barcelona l'any 1947. La població va augmentar durant els anys cinquanta i encara més a partir dels anys seixanta, amb el trasllat a la Perona de barraquistes, especialment d'ètnia gitana, desallotjats per l'enderroc del Somorrostro i altres nuclis. L'any 1971, amb més de 650 barraques i gairebé dos quilòmetres de llarg, la Perona es va convertir en l'assentament més gran de Barcelona. El procés de real·lotjament dels habitants va ser llarg i complex. L'última barraca es va enderrocar l'any 1989.

SOMORROSTRO
Passeig Marítim de la Barceloneta/Platja del Somorrostro

Somorrostro, c. 1949
Xavier Vallary March

Va ser el barri de barraques més gran del litoral. Es va originar prop de la primera fàbrica del gas situada on ara hi ha el parc de la Barceloneta, i es va estendre fins la desembocadura del Bogatell. Les condicions de vida hi eren molt dures. Amb 63 barraques el 1905, va assolir la màxima extensió el 1954, amb 2.406 barraques i entre 10.000 i 15.000 residents. La construcció del passeig Marítim va anar suprimint les barraques. L'any 1956 es van enderrocar precipitadament les últimes 600, uns dies abans de la celebració d'unes maniobres navals amb presència del general Francisco Franco, i molts dels seus habitants van ser traslladats al polígon de Sant Roc, a Badalona. L'any 2011, aquest tram del litoral va recuperar oficialment el nom de Platja del Somorrostro, en record del barri de barraques.

RECE CEMENTIRI
(c. 1890-1990)
Carrer de Carmen Amaya/Passatge Rere el Cementiri Vell

Rere Cementiri, 1976
APMH

Barri aparegut al final del segle XIX entre el mur del cementiri del Poblenou i el ferrocarril de la costa. El 1898 hi havia 37 barraques amb 160 habitants i el 1922, 64 barraques. El 1972 la majoria de les 80 casetes, fetes d'obra, eren propietat dels residents, molts d'ells treballadors de les fàbriques properes. El barri va desaparèixer el 1989 amb la construcció de la ronda del Litoral. Els residents es van mobilitzar amb el suport de l'Associació de Veïns del Poblenou per aconseguir una expropiació més justa i nous habitatges.

CAMP DE LA BOTA
(c. 1925-1989)
Plaça Leonardo da Vinci (Edifici Fórum)

Inundacions al Camp de la Bota, 1962
APMH

El Camp de la Bota va ser zona militar fins a mitjan segle xx. Hi havia una caserna amb forma de castell i un parapet per als exercicis de tir que, durant la Guerra Civil i entre el 1939 i el 1952, va ser lloc d'afusellaments. El barri de barraques s'havia anat formant des del 1925 i va ser anomenat Pequín pel nom d'un nucli més antic del qual provenien molts dels seus habitants. L'any 1963 hi havia 378 barraques amb 1.968 persones, i al nucli adjacent del Parapet, a Sant Adrià de Besòs, 289 barraques amb 1.447 habitants. El 1974 la majoria d'habitants van ser real·lotjats al polígon de la Mina, però el 1987 encara hi quedaven 385 veïns, molts d'ells gitanos. Les darreres barraques es van enderrocar el 1989. L'edifici Fórum ocupa part de l'espai on hi havia les barraques.